

به نام خدا
 دانشگاه صنعتی شریف
 دانشکده علوم ریاضی

تعداد سوال‌ها: ۱۰
 زمستان ۱۳۹۸

ریاضی عمومی ۲
 تمرین‌های سری دوم

(۱) ماتریس‌های AA^T و $A^2 = A \times A$ را در صورتی حساب کنید که

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 1 & 1 & 1 \\ 0 & 1 & 1 & 1 \\ 0 & 0 & 1 & 1 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}.$$

(۲) $\mathbf{x}^T \mathbf{x}$ ، $\mathbf{x} \mathbf{x}^T$ و $\mathbf{x}^T A \mathbf{x}$ را در صورتی حساب کنید که

$$A = \begin{bmatrix} a & p & q \\ p & b & r \\ q & r & c \end{bmatrix}, \quad \mathbf{x} = \begin{bmatrix} x \\ y \\ z \end{bmatrix}.$$

(۳) نشان دهید که اگر $A = (a_{ij})$ یک ماتریس $n \times n$ باشد که $a_{ij} = 0, i > j$ (ماتریس A بالامثلثی باشد)، داریم $\det(A) = \prod_{k=1}^n a_{kk}$. یعنی دترمینان ماتریس A برابر حاصل ضرب عناصر روی قطر اصلی A است.

(۴) نشان دهید که

$$\begin{vmatrix} 1 & 1 \\ x & y \end{vmatrix} = y - x,$$

و

$$\begin{vmatrix} 1 & 1 & 1 \\ x & y & z \\ x^2 & y^2 & z^2 \end{vmatrix} = (y - x)(z - x)(z - y).$$

سعی کنید این نتیجه را به حالت $n \times n$ تعمیم دهید.

(۵) به استقرا روی n ، ثابت کنید $\det(A^T) = \det(A)$ برای هر ماتریس $A \in \mathbb{R}^{n \times n}$.
 (۶) برای ماتریس

$$A_\theta = \begin{bmatrix} \cos \theta & \sin \theta \\ -\sin \theta & \cos \theta \end{bmatrix}$$

نشان دهید

$$(A_\theta)^T = (A_\theta)^{-1} = A_{-\theta}.$$

(۷) معکوس ماتریس

$$\begin{bmatrix} 1 & 0 & -1 \\ -1 & 1 & 0 \\ 2 & 1 & 3 \end{bmatrix}$$

را محاسبه کنید. سپس با استفاده از آن، دستگاه خطی

$$\begin{cases} x - z = -2 \\ -x + y = 1 \\ 2x + y + 3z = 13 \end{cases}$$

را حل کنید. بعلاوه، دستگاه بالا را با استفاده از قاعده کرامر نیز حل کنید.

(۸) دستگاه

$$\begin{cases} x_1 + x_2 + x_3 + x_4 = 0 \\ x_1 + x_2 + x_3 - x_4 = 4 \\ x_1 + x_2 - x_3 - x_4 = 6 \\ x_1 - x_2 - x_3 - x_4 = 2 \end{cases}$$

را حل کنید.

(۹) در هر بخش مشخص کنید که ماتریس متقارن داده شده، معین مثبت یا منفی، نیمه معین مثبت یا منفی، یا نامعین است.

$$D = \begin{bmatrix} 1 & 1 & 0 \\ 1 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \text{ (ت)}$$

$$E = \begin{bmatrix} 1 & 0 & -1 \\ 0 & 1 & -1 \\ 1 & -1 & 1 \end{bmatrix} \text{ (ث)}$$

$$F = \begin{bmatrix} 2 & 0 & 1 \\ 0 & 4 & -1 \\ 1 & -1 & 1 \end{bmatrix} \text{ (ج)}$$

$$A = \begin{bmatrix} -1 & 1 \\ 1 & -2 \end{bmatrix} \text{ (الف)}$$

$$B = \begin{bmatrix} 1 & 2 & 0 \\ 2 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \text{ (ب)}$$

$$C = \begin{bmatrix} 2 & 1 & 1 \\ 1 & 2 & 1 \\ 1 & 1 & 2 \end{bmatrix} \text{ (پ)}$$

(۱۰) برای ماتریس مربعی $A \in \mathbb{R}^{n \times n}$ ، نشان دهید که

(الف) دترمینان ماتریس A برابر حاصل ضرب مقادیر ویژه آن ماتریس است. (راهنمایی: توجه کنید که $p(\lambda) = \det(A - \lambda I)$ یک چندجمله‌ای درجه n است که ضریب λ^n در آن برابر $(-1)^n$ است. نشان

دهید اگر λ_j ، $j = 1, \dots, n$ مقادیر ویژه ماتریس A باشد، آن‌گاه $(p(\lambda) = \prod_{j=1}^n (\lambda_j - \lambda))$

(ب) A وارون پذیر است اگر و تنها اگر تمام مقادیر ویژه ماتریس A ناصفر باشند.

(پ) اگر λ یک مقدار ویژه ماتریس وارون پذیر A باشد، آن‌گاه $\frac{1}{\lambda}$ مقدار ویژه ماتریس A^{-1} است.

(ت) مقادیر ویژه ماتریس A^T همان مقادیر ویژه ماتریس A است. (راهنمایی: از تمرین ۵ کمک بگیرید.)